

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. c)
Istorie

Varianta 1

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „În vara anului 1958, URSS anunță retragerea trupelor sovietice din România. [...] Cu un regim politic stabil, condus de un partid previzibil și de un lider absolut, România nu avea o poziție esențială în blocul militar sovietic. Sovieticii erau interesați să-și mențină prezența militară în țările ce se învecinau cu Europa de Vest, pentru a avea un acces nestingherit către Germania [...]. Înconjurată de țări socialiste și având cea mai lungă frontieră cu Uniunea Sovietică, România era mai mult decât vulnerabilă, chiar și fără trupe sovietice pe teritoriul său. La 25 iunie 1958 [...] ultimii 35 000 de soldați sovietici părăseau România [...]. Pentru a dovedi sovieticilor că România este o țară sigură și că nu au greșit luând această decizie, retragerea trupelor a fost însoțită de un nou val de represiune în societate și în partid. [...]

Partidul a fost supus unor noi represiuni, fiind vizați în special vechii activiști ilegaliști și intelectualii, Gheorghe Gheorghiu-Dej transformând teroarea [...] în modalitate de guvernare. În planul politicilor economice, Partidul Muncitoresc Român reconfirmă opțiunea strategică de dezvoltare a industriei grele și de colectivizare totală a agriculturii [...].”

(I. A. Pop, I. Bolovan, *Marea istorie ilustrată a României și a Republicii Moldova*)

B. „[...] Români au obținut retragerea trupelor sovietice de pe teritoriul național în 1958 și au adoptat o cale din ce în ce mai independentă. Sub conducerea lui Gheorghiu-Dej și (din 1965) a lui Ceaușescu, România a refuzat să se implice în disputele URSS cu China și chiar a refuzat manevrele Pactului de la Varșovia pe teritoriul național. [...] Ei au susținut industrializarea neostalinistă a României cu bani și aparatură obținute din Europa de Vest. Contactele României cu Occidentul au crescut constant, în timp ce comerțul cu statele Consiliului de Ajutor Economic Reciproc a scăzut: de la 70 % din comerțul exterior al României la începutul anilor '60 la numai 45% cu zece ani mai târziu.

[...] Mult trâmbițata «propășire a țării» era o strategie populară acasă – Partidul Comunist Român [...] înfășurându-se în mantia naționalismului. Gheorghiu-Dej a inițiat tactica, iar Ceaușescu nu a făcut decât să o perfecționeze. Dar această strategie avea și mai mult succes în străinătate. [...] Prin simpla distanțare de Uniunea Sovietică, Bucureștii s-a ales cu o pleiadă neverosimilă de admiratori occidentali. [...] După [...] 1967, relațiile s-au ameliorat și mai mult: sosit la București în august 1969, Richard Nixon era primul președinte american care vizita un stat comunist.”

(T. Judt, *Epoca postbelică: o istorie a Europei de după 1945*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți formațiunea politică precizată în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la domeniul economic. **2 puncte**
3. Menționați liderul politic și un spațiu istoric precizat atât în sursa **A**, cât și în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că strategia liderilor români are consecințe pentru relațiile româno-americane. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două asemănări între Constituțiile adoptate de statul român în 1952 și în 1965. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a practicilor politice utilizate în statul român, în ultimul deceniu al secolului al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„În atmosfera generală de rezistență, când luptau pentru libertate mai multe popoare (sârbii, grecii, italienii), românii au trecut și ei la acțiune. În fruntea mișcării revoluționare s-a situat Tudor Vladimirescu [...]. Profitând de moartea domnului fanariot Alexandru Șuțu, la București (ianuarie 1821), Tudor [Vladimirescu] și oamenii săi încep acțiunea în Oltenia, unde aveau organizate locuri fortificate. [...] Tudor [Vladimirescu] pornește cu oastea sa spre București, unde ajunge în martie 1821 și preia puterea.

Programul mișcării revoluționare din 1821, cuprins în câteva documente, prevedea: dreptul poporului la rezistență în fața opresiunii, principiul suveranității naționale, renunțarea la averile rău agonisite, abolirea dominației străine, desființarea privilegiilor feudale, ocuparea funcțiilor pe bază de merit și nu de avere, ocuparea funcțiilor prioritar de către români și nu de către fanarioți, reforma justiției, a administrației, reforma școlară, formarea unei armate naționale, reforma fiscală, desființarea vămilor interne, respectarea deplină a autonomiei țării. [...]

Mersul mișcării revoluționare din Țara Românească a fost oprit de câțiva factori, cum au fost încercarea grecilor eteriști de a-și subordona lupta celorlalte popoare, neputința grecilor de trece Dunărea și a pătrunde în Balcani și Grecia, pierderea sprijinului Rusiei, [...] intervenția trupelor otomane la nord de Dunăre. [...] Revoluția de la 1821 nu a fost zadarnică. Ea a transformat problema românească în subiect de discuție între marile puteri [...]. Ca urmare a mișcării, începând cu anul 1822, domnii fanarioți au fost înlocuiți cu domni români în Țara Românească și Moldova, ceea ce a marcat o mare victorie a partidei naționale.”

(I. A. Pop, *Istoria românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți statul românesc în care se desfășoară mișcarea revoluționară din 1821, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați, din sursa dată, conducătorul mișcării revoluționare și o acțiune desfășurată de acesta până la preluarea puterii. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, doi factori care au dus la oprirea mișcării revoluționare din 1821. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la programul mișcării revoluționare din 1821, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia statul român se consolidează, în plan intern, prin măsuri adoptate în primul deceniu după unirea Principatelor Române din 1859. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre spațiul românesc din Sudul Carpaților, în secolele al XIII-lea – al XVIII-lea, având în vedere:

- menționarea a două caracteristici ale autonomiilor locale atestate în spațiul românesc din Sudul Carpaților, în secolul al XIII-lea;
- precizarea statului medieval românesc din Sudul Carpaților și prezentarea acțiunii militare din prima jumătate a secolului al XIV-lea care a contribuit la întemeierea acestuia;
- menționarea unei acțiuni referitoare la constituirea statului medieval românesc de la Sud de Carpați, desfășurate în a doua jumătate a secolului al XIV-lea și a unei caracteristici a acestei acțiuni;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția unei instituții centrale a statului medieval românesc din Sudul Carpaților, în secolele al XVI-lea – al XVIII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.